

۱۰فرهنگ یاد

تسلیت

دریغ علامه از زبان‌های بسیار

درگذشت آیت‌ا... حسن‌زاده‌املی، اندوه‌وتأسف بسیاری را در اجتماع به‌وجود آورد و دوستداران و علاقه‌مندان این شخصیت فرهنگی و دینی در سراسر کشور با شنیدن خبر ارتحال ایشان احساسات خود را در شبکه‌های اجتماعی ابراز کردند. بسیاری از شخصیت‌های سیاسی، فرهنگی و علما نیز دراین‌باره با صدور پیام یا سخنرانی، دریغ خود را از ارتحال آن دانشمند و عالم‌بزرگ بیان کردند.

سیدابراهیم رئیس، رئیس‌جمهور: این اندیشمند متبحر و جامع‌نگر، حیات طیبه خود را وقف تألیف و تبیین آثار گوناگون اعتقادی، فلسفی، عرفانی، ریاضی، نجوم، ادبیات فارسی و عربی کرد و کارنامه درخشان و پرباری از خود به یادگار داشت.

آیت‌ا...عبدا... جوادی‌املی از مراجع تقلید: اگر کسی خواست با خدا رابطه برقرار کند چه فیض علمی و چه فوز عملی، دو راه دارد یکی مع‌الواسطه و یکی بی‌واسطه و اگر کسی خواست فیضی از خدا و فوزی از خدا، علما و عملا به او برسد آن هم دو راه دارد، گاهی بلاواسطه فیض الهی می‌رسد گاهی مع‌الواسطه. این بلاواسطه در علوم عقلی اثباتش آسان نیست ولی در عرفان کاملا محقق است و حکیم و عارف گرانسنگی مثل آیت‌ا... حسن‌زاده‌املی، هم راه عقل را و هم راه شهود را به خوبی پیمود و توانست از این چهارراه، هم حرف خودش را به خدا برساند، هم فیض و فوز خدا را دریافت کند.

آیت‌ا... حسین نوری‌همدانی از مراجع تقلید: جامع‌بودن در علوم عقلی و نقلی، تربیت و پرورش شاگردان برجسته و برخوردار از فرهنگ انقلابی در سطح بسیار بالا از ویژگی‌های ممتاز ایشان بوده که تألیفات متعددی در حوزه‌های مختلف علوم در جهت ترویج و تبیین معارف اسلامی و نشر تعالیم اهل بیت عممت و طهارت(ع) از خود به یادگار گذاشتند که حقاد جمعیت وذوفنون بودن کم‌نظیر بودند.

آیت‌ا...علوی‌گرگانی از مراجع تقلید: ارتحال عالم پارسا و ذوالفنون آیت‌ا... حسن‌زاده‌املی –که عمر خویش را در راه تألیف و تبیین معارف الهی صرف کردند- موجب تأثر شد. تبجر در علوم مختلف فقه، اصول، فلسفه، عرفان، ریاضی، نجوم، ادبیات و تربیت شاگردان فرهیخته در کنار تهذیب نفس از خصوصیات این عالم وارسته است.

آیت‌ا... سیدمحمد سعیدی، تولیت آستان مقدس حضرت فاطمه‌معصومه(س): ایشان ازعمله شخصیت‌های بزرگ تاریخ هستند که عیار علمیت ایشان را آیندگان درک خواهند کرد. تبلور بصیرت آن عالم وارسته در آن جمله معروفشان به یادگار مانده که فرمودند: گوش‌تان به دهان بهیر باشد که گوش ایشان به فرمان خاتم‌الانبیاء(ص) است.

آیت‌ا...علیرضا اعرافی،مدیر حوزه‌های علمیه: تبحر و تسلط آن دانشمند فرهیخته بر علوم و حوزه‌های مختلف دانشی نظیر تفسیر و علوم قرآنی، کلام، فلسفه، فقه و اصول، عرفان، ریاضیات و نجوم در کنار وصول به مقامات والای معرفتی و معنوی در سایه عبودیت و اطاعت الهی و تهذیب نفس، از ایشان شخصیتی گرآنقدر در عصر حاضر ساخته بود. این فقید سدید به عنوان الگویی شایسته و الهام‌بخش در آذهان دانشوران حوزوی و دانشگاهی باقی خواهد ماند.

محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی: او در خروش اعماق حیات پربار خویش برای احیای مجدد لحظه‌های معنوی و زندگی آدمی در مسیر بندگی از همراهان استوار قله‌های آفتاب‌گرفته مرزهای دینی و علمی بود. این عارف دل‌سوخته و حکیم وارسته و دانشمند پیراسته ماز از بیدارگران اقلیم دانایی بود و با روایتی که از بیداری و بیدارگران در اختیار ما گذاشت طریق و طریقت حقیقت را درخششی دوباره بخشید. **سیدعباس صالحی، وزیر سابق فرهنگ و ارشاد اسلامی:** علامه حسن‌زاده‌املی هم مؤلف بود و هم شارح و هم مصحح متون. در این جهت نیز از استاد گرانمایه‌اش مرحوم علامه شعرانی آموخته و متأثر بود. ترکیب سه ویژگی و مهارت یعنی تألیف، تصحیح و شرح متون جامعیت و آرمودگی خاص می‌طلبد. چه این که ایشان در پرتو تسلط بر تصحیح متون توانسته بود رمزگشایی از ابهامات فراوانی داشته باشند.

موزه اسکار افتتاح شد

موزه آکادمی اسکار بعد از يك سال تأخیر و با حضور چهره‌های مطرحی چون سوفیا لورن، تام هنکس، نیکل کیدمن، اسپایک لی، گیرمو دل تورو، کلونی ژانو و... افتتاح شد.
ایسنا به نقل از وگ نوشت: «این موزه بیش از ۱۳ میلیون شیء متعلق به آثار سینمایی از جمله لباس، پوستر، حلقه‌های فیلم، فیلم‌نامه و... از سال ۱۹۲۷ میلادی تاکنون را به نمایش گذاشته است.»

گروه فرهنگی

✚ در آستانه اربعین حسینی (ع) و شامگاه سوم مهر، مردی از میان ما رفت که از علما و دانشمندان بزرگ اسلام بود و آثار و برکات بسیاری از خود به یادگار گذاشت. آیت‌ا... علامه حسن حسن‌زاده عاملی، استاد حکمت و معنویت بود و چنان در آموختن و آموزش‌دمن ماسترس می‌ورزید که او را اسطوره طلب‌علم می‌دانند. در اواخر سال ۱۳۰۷ در «ایرا» از توابع لاریجان شهرستان آمل متولد شد. نام کامل ایشان حسن حسن‌زاده طبری املی است اما به حسن‌زاده شهرت داشتند. مسیر طولانی آموختن را از مسجد جامع آمل آغاز کرده و پیش از سفر به تهران، پای دروس علوم حوزوی و عمومی اساتیدی چون آیت‌ا... میرزا ابوالقاسم فرسی، آیت‌ا... غروی، آقا شیخ احمد اعتمادی، شیخ ابوالقاسم رجایی لیتکوهی، شیخ عزیزا... طبرسی و مرحوم عبدا... اشراقی‌نست.

شهریور ۱۳۱۹، آیت‌ا... ۲۲ ساله بود که در پی کسب دانش به تهران رفت و در محضر اساتیدی چون میرزا ابوالحسن شحرانی، حاج میرزا مهدی الهی قمشه‌ای، حاج شیخ محمدتقی

پرونده‌ای کوچک برای مرحوم علامه آیت‌ا... حسن‌زاده املی

وداع با علامه ذوفنون

املی، میرزا ابوالحسن رفیعی قزوینی، شیخ محمدحسین فاضل‌تونی، آقا میرزا احمد آشتیانی و سید احمد لواسانی شاگردی کرد. بعد از آن حوالی سال ۱۳۴۲ به قم عزیمت کردند و از محضر علامه سیدمحمدحسین طباطبایی و برادرش سیدحسن طباطبایی و آقا سید مهدی قاضی طباطبایی بهره بردند و از همان سال در حوزه علمیه قم به درس و بحث و تحقیق و پژوهش اشتغال داشتند. آیت‌ا... حسن‌زاده املی علاوه بر آثار فلسفی و عرفانی مانند شرح منظومه، اشارات، اسفار اربعه و شرح قصوص قیصری، سال‌های زیادی ریاضیات و نجوم نیز تدریس کرده است. از آیت‌ا... حسن‌زاده املی کتاب‌های بسیاری به جا مانده که از آن جمله می‌توان ۲۰ اثر عرفانی از جمله الهی‌نامه، ۲۹ کتاب فلسفی، ۶ اثر کلامی، ۲ اثر تفسیری از جمله تفسیر قرآن، ۷ اثر روایی، ۲ کتاب رجالی، ۲ کتاب فقهی، ۲۵ کتاب درباره ریاضی و نجوم اشاره کرد. علامه همچنین ۱۰ اثر ادبی از خویش به یادگار گذاشته که از آن جمله می‌توان به تصحیح کلیله و دمنه، تصحیح گلستان سعدی، یک دیوان اشعار و مصادر اشعار منسوب به امام علی (ع) اشاره کرد.

مهر مولانا در فضای مجازی

یازدهمین همایش مهر مولانا به مناسبت سالروز تولد مولانا و بزرگداشت شمس تبریزی در تاریخ هفتم، هشتم و نهم مهرماه در اینستاگرام و کلاب‌هاوس سروش مولانا به نشانی sorooshemowlana برگزار می‌شود. در نخستین برنامه این همایش، دکتر عبدالحمید ضیایی از شباهت‌ها و پیوندهای معرفت‌شناختی شمس و بودا و دکتر امیرسین ماحوزی درباره عاشق و معشوق درآینه تصویرهای دیوان شمس سخن خواهند گفت.

رهبر انقلاب پس از قرأت قرآن بر پیکر علامه حسن‌زاده نماز خواندند / عکس: مهر

درباره ایشان کتاب‌هایی منتشر شده از جمله «گفت‌وگو با علامه حسن‌زاده املی» شامل ۱۶ گفت‌وگو با ایشان که در انتشارات راه‌یار منتشر شده و از جمله آثار خواندنی درباره

زندگی و دغدغه‌های علامه است.

دیروز و همزمان با اربعین حسینی پیکر علامه در مراسمی با شکوه با حضور مردم مازندران و سراسر ایران و نیز با سیلی از

پیام‌های اندوه و تسلیت در زادگاهش به خاک سپرده شد.

مازندران غرق در ماتم

مردم ایران برای بزرگداشت اربعین حسینی(ع) آماده می‌شدند که خبر درگذشت آیت‌ا... علامه حسن‌زاده املی، کشور را در سوگ و ماتم فرو برد. پیش از درگذشت ارادتمندان ایشان

مردی که عالم و عامل به اخلاق الهی بود

یکی از خصوصیات علمی علامه حسن‌زاده این است که ایشان وقتی حرفی را می‌فرمود آن را به آیات و روایات مستند می‌کرد. یکی از مصادیق طهارت، حقیقتی است که در قرآن بیان‌شده که قد آفلح من زکیه.

یعنی کسی که جانش را از غیر خدا پاک کند حقیقتا رستگار شده‌است. حافظ هم این موضوع طهارت را به این‌گونه آورده: ساقی حدیث سرو و گل و لاله می‌ورد

وین بحث با ثلثه غساله می‌ورد

اینجا مباحث فنا با سه نوع شستن انسان مطابقت دارد. فناء در صفات و فناء در ذات و فناء در افعال، چطور انسان از نجاست ظاهری با سه غسل پاک می‌شود باید با سه نوع طهارت هم به مقام بالای فنا برسد. عرض کردیم آنچه در عرفان عملی مهم است سه چیز است که اولین راه گفتمین طهارت؛ دومین همت است که هر سالکی باید آن را داشته باشد آن قدر انسان بلند همت باشد که جز خدا کسی را عبادت نکند به فرموده امیرالمؤمنین که انسان در عبادت دنبال اجر و مزد نباشد آن را عبادت تجار مطرح فرموده‌اند یا دنبال راهایی از دوزخ یا رسیدن به بهشت نباشد امیرالمؤمنین می‌فرماید: خدا یا من تو را نه از ترس آتش و نه به طمع بهشت بلکه به این دلیل عبادت می‌کنم که تو سزاوار عبادت هستی این از همت بلند انسان است که بتواند خدا را پرستش کند چون سزاوار عبادت است. علامه بارها این نکته را تاکید می‌کردند که یک نکته عرفانی است که اهل همت هستند که به‌جایی می‌رسند صاحب عزم و همت است که به کشف و شهود می‌رسد چون حال گذراست اما همت دائمی می‌باشد ایشان گاهی توصیه‌هایی می‌کردند مثلاً در پاییز ۱۳۷۳ رفتند همدان، آنجا برای ملا حسینیقلی همدانی کنگره‌ای گرفته بودند که در آن کنگره علامه حسن‌زاده از همت بالای ملا حسینیقلی همدانی صحبت کرده و به نکته‌های خوبی اشاره کردند و می‌گویند که ایشان بعد از ۲۲ سال همت ورزیدن به نتیجه می‌رسد اما سومین نکته که ایشان در عرفان عملی بی می‌کنند مساله استقامت است که خیلی هم مهم است. اما نکته بعدی که سومین نکته می‌باشد اجتناب از پرحرفی است

ایشان دهان را بابا... معرفتی می‌کند یکی از اهم مراقبات این است انسان مراقب واردات و صادرات دهانش باشد وقتی واردات انسان هرزه باشد صادرات او نیز هرزه و پلید خواهد شد.

ایشان اهمیت زیادی برای سکوت قائل بودند و شاگردانش نقل می‌کنند که تا حرفی را از ایشان نمی‌کشیدی ایشان صحبت نمی‌کردند گاهی قبل از درس و بعد از درس تنها می‌نشستند و سکوت می‌کردند و آن سکوت برای ما یک جهان معنا داشت خصوصیت بعدی ایشان که خوش‌شان عامل به آن بودند و به دیگران توصیه می‌کردند این است که همواره می‌فرمود ذکر خدا در همه حالات همراه شما باشد حالا این ذکر یعنی چه یعنی این‌که غیر خدا را فراموش کنبد ذکر لااله‌الا... که تلفیقی از نفی و اثبات است خیلی‌ها مصرانه از علامه می‌خواستند که ذکری را توصیه کند. خاطره‌ای از ایشان نقل می‌شود که یکی از آقایان اصرار کرد آقا ذکری را به ما یاد بدهید که از گرفتاری‌ها نجات پیدا کنیم حضرت استاد سرش را پایین انداخت و بعد از سکوتی پرمرغ و معنادار و مراقبه‌ای ملکوتی فرمود من هم مثل شما گرفتارم، بعد فرمود که دو مطلب به شما عرض می‌کنم که یقینا اثر دارد به‌شرط آن‌که یک اربعین بر آن مداومت داشته باشید و آن دو نکته این است یک ذکر شریف یا حی یا قیوم یا من لا اله الا نکه اگر کسی مداوم این ذکر را بگوید این ذکر سبب حیات و زیادت عقل می‌شود و مجرب است و نکته دوم فرمودند سوره غنا را بخوانید. گفتند سوره غنا چیست فرمود سوره غنا سوره واقعه است؛ غنی شدن در علم می‌آورد. بعد مجاری معروف عثمان بن عفنان را نقل کردند که حضرت رسول سوره واقعه را توصیه می‌کنند که هر کس سوره واقعه را هر روز بخواند هیچ‌گاه محتاج نخواهد شد. این سفارش از حضرت رسول است اما آخرین و پنجمین نکته‌ای که خلاصه عرض کنم در مورد اخلاقیات ایشان ریاضات و تهذیب نفس است.

✚ حضرت آیت‌ا... حسن ابن عبدا... معروف به علامه حسن حسن‌زاده‌املی در اواخر سال ۱۳۰۷ هجری شمسی مطابق با ۱۳۴۷ هجری قمری در توابع لاریجان آمل به دنیا آمدند.

علامه، در شش سالگی به مکتب رفته و قرآن را آموخته‌اند، بعد وارد حوزه علمیه آمل شدند و درس‌هایی مثل جامع‌المقدمات حاشیه ملا عبدا... و اصول و فقه را در آنجا خواندند، سپس در سال ۱۳۲۹ به تهران آمدند و بیش از ۱۳ سال یعنی تا سال ۱۳۴۲ در تهران ماندند.

این مهاجرت به تهران نقطه‌عطفی در زندگی ایشان بود که مکاسب، رسائل، کتایب، اشارات، اسفار و حتی تفسیر مجمع‌البیان طبرسی را به همراه ریاضی، نجوم، طب، علم حدیث و علوم دیگر را در این شهر بخوانند. مکتب تهران در آن زمان ،اساتید برجسته‌ای داشت که ایشان از محضر آن اساتید استفاده کردند. یکی از القابی که مقام معظم رهبری به علامه دادند، ذی‌فنون بودن ایشان است. رمز ذی‌فنون بودن این است که ایشان از اساتید بسیار زیادی استفاده کردند. ایشان استادانی داشتند که خود هرکدام در رشته‌ای سرآمد بودند مثل آیت‌ا... شعرانی، استاد فاضل‌تونی، استاد رفیعی‌قزوینی و استاد الهی‌قمشه‌ای که هرکدام از اینها در تخصص‌های خود سرآمد بودند؛ خصوصاً دو استاد برجسته ایشان یکی علامه طباطبایی که حدود ۱۷ سال علامه حسن‌زاده از محضر ایشان استفاده کردند و اخوی علامه طباطبایی یعنی مرحوم محمدحسن الهی طباطبایی که استاد خصوصی مرحوم علامه حسن‌زاده بودند، بر شخصیت علمی علامه تأثیر زیادی داشت. همچنین ایشان شاگردانی تربیت کردند که می‌توان گفت هرکدام‌شان از اساتید سرآمد حوزه هستند. شاگردان ایشان در هرکدام از علومی که در حال حاضر در حوزه تدریس می‌شود، سرآمدند؛ مثل استاد حسن رضانی، استاد یدآ... یزدان‌پناه، آیت‌ا... مهدی شب‌زنده‌دار، آیت‌ا... داوود صدیقی‌املی، استاد محمدعلی لاهیجی و دیگران.

علامه خضائی داشتند که هم خودشان رعایت می‌کردند و هم به دیگران توصیه می‌کردند. ایشان عامل به این ویژگی‌ها و سجایای اخلاقی بودند، هم عالم بودند و هم عامل. یکی از ویژگی‌هایی که داشتند و آن را به مردم هم توصیه می‌کردند این است که همواره می‌فرمودند قرآن مآذیه ا... است. مآذ به یعنی سفره و ضیافت و باز می‌فرمود قرآن جامع‌الکلمه است یعنی هر چه می‌خواهید در قرآن می‌توانید بیابید. علامه حسن‌زاده همیشه می‌فرمود قرآن راه سلوک است و تعبیری در عرفان عملی دارد که می‌گوید ما در عرفان دستورالعملی جز قرآن نداریم. روایات و ادعیه‌ای که از اهل بیت عصمت و طهارت صادر شده هم چشمه‌هایی هستند که از دریای بی‌کران قرآن منشعب شده‌اند و همه مراتب نازله قرآن هستند. لذا ایشان قرآن را سرمشق و خطمشی خود قرار دادند.

دومین نکته درباره خصوصیات اخلاقی ایشان که آن را به دیگران هم توصیه می‌کردند این است که همواره می‌فرمودند اولین چیزی که در عرفان عملی مهم است طهارت و دوام آن است.

می‌گوید طهارت داشته باشید اما طهارت مراتبی دارد که ابتدایی‌ترین آن این است که انسان دائم‌الوضو باشد.

طهارت مراتب دارد یکی طهارت ظاهر است مثل غسل و وضو و در حالت اضطراب تیمم اما طهارت بالاتر این است که انسان از معصیت طهارت داشته باشد در هر قسمتی در هر عضو. سومین طهارت این است که انسان اخلاق بد و زایل را از خود دور کند مثل غیبت، تهمت و... و چهارم این است که انسان سر و ملکه درون خود را از گناه دور کند یعنی تا جایی که فکر گناه هم نکند.

پس این طهارت ظاهری و باطنی است که درجات دارد. طهارت‌ها چه در ظاهر و چه در باطن همه اینها موردنظر است و هرکس به هر اندازه این طهارت را بتواند کسب کند به همان اندازه به مدارج بالای عرفان و اخلاق دست پیدا می‌کند.

حجت‌الاسلام دکتر مجید گوهری رفعت

استاد حوزه و دانشگاه

گوهری رفعت:

آیت‌ا... جوادی نقل

می‌کنند که آن قدر

علامه حسن‌زاده

در کتاب‌شناسی

استاد بودند که

فرمودند اگر من

چشمم را ببندم

و شما کتابی

را به‌دست من

بدهید، می‌گویم

که چه کتابی است!

روایت حجت‌الاسلام

چرا علامه «نه» نگفت؟

نازلی مروت

جام‌جم

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مجید گوهری رفعت